

Voorwoord

Het medisch onderwijs blijft in beweging!

Een kwart eeuw NVMO! Ter gelegenheid van dit lustrum is door het bestuur van de NVMO de Han Moll-penning ingesteld. Deze penning zal eens in de vijf of zes jaar worden toegekend aan een persoon die zich op bijzondere wijze heeft ingezet voor de ontwikkeling van het onderwijs in de gezondheidszorg in ons land. Deze penning draagt terecht de naam van Han Moll, daar hij van grote betekenis is geweest voor de ontwikkeling van de NVMO en het BMO. Ter ere van dit lustrum is een speciaal Bulletin Medisch Onderwijs samengesteld, waarbij het werk van Han Moll als leidraad heeft gefungeerd.

Denken en discussiëren over vernieuwingen binnen het medisch onderwijs typeren Han Moll. In zijn afscheidscollege in 1986 in Rotterdam als hoogleraar anatomie (1966-1981) en humane biologie (1981-1986) ging Han Moll in op wat is veranderd én op wat zou moeten veranderen binnen het medisch onderwijs. Een bewerking van deze rede is indertijd opgenomen in Medisch Contact, getiteld *Medische faculteiten, onverenigbare doelstellingen?* De onderwerpen en dilemma's die Moll hierin aan de orde stelt, zijn nog steeds actueel. Daarom heeft de redactie dit artikel integraal overgenomen met toestemming van Medisch Contact. De onderwerpen hebben als vertrekpunt gediend voor de samenstelling van dit themanummer.

De redactie van het BMO heeft een aantal personen gevraagd hun visie te geven op onderwerpen die Han Moll intrigeerden. De volgende onderwerpen komen aan de orde: bestuurlijke slagvaardigheid, geneeskunde, wetenschap en onderwijs, filosofie binnen het medisch onderwijs, de plaats van de basisvakken, de NVMO en internationale ontwikkelingen, en een terugblik op 25 jaar NVMO.

Het onderwerp *Bestuurlijke slagvaardigheid* wordt nader uitgewerkt door aan te geven aan welke voorwaarden een facultaire organisatie moet voldoen om slagvaardig te kunnen opereren ten aanzien van curriculumwijzigingen en hoe een faculteit ervoor moet zorgen dat een eenmaal aanvaarde wijziging ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd en vastgehouden. Prof. dr. H.J. Huisjes en prof. dr. Ph.J. Hoedemaeker geven hierop hun visie. Beiden zijn op bestuurlijk niveau nauw betrokken geweest bij het initiëren en uitvoeren van onderwijsvernieuwingen. Prof. dr. H.J. Huisjes is thans decaan van de Faculteit der Medische Wetenschappen te Groningen. Hij nam zeven jaar geleden het initiatief tot een ingrijpende curriculumvernieuwing (C2000). Prof. dr. Ph. J. Hoedemaeker was tot vorig jaar decaan van de Faculteit der Geneeskunde te Leiden. Hij is betrokken geweest bij het opzetten van een nieuwe studierichting.

Het onderwerp *Geneeskunde, wetenschap en onderwijs* is uitgewerkt aan de hand van de vraag of de artsopleiding een wetenschappelijk opleiding is. Prof. dr. J. Stam, hoogleraar neurologie in het Academisch Medisch Centrum van de Universiteit van Amsterdam, en prof. dr. A.J. Dunning, emeritus hoogleraar cardiologie aan de Universiteit van Amsterdam, geven hierop hun visie.

Het onderwerp *Filosofie binnen het medisch onderwijs* wordt belicht door dr. H.J. Verbrugh. Hij bespreekt het belang van filosofie binnen het medisch onderwijs en de wijze waarop hieraan binnen het onderwijs aandacht gegeven kan worden. Verbrugh is als universitair hoofddocent verbonden aan de Erasmus-universiteit.

Het onderwerp *Afscheid van de basisvakken?* is voorgelegd aan prof. dr. H.S.A. Hey-

mans, hoogleraar kindergeneeskunde in het Academisch Medisch Centrum van de Universiteit van Amsterdam en prof. dr. H.J. Jongsma, hoogleraar fysiologie aan de Universiteit Utrecht. Hun is gevraagd aan te geven wat de plaats van de basisvakken binnen de medische faculteiten zou moeten zijn. Zij hebben reeds eerder hun visie gegeven op de plaats van de basisvakken binnen het curriculum tijdens de NVMO-dag over basisvakken in februari 1996.

De NVMO speelt ook binnen Europees verband een belangrijke rol en is aangesloten bij de *Association for Medical Education in Europe (AMEE)*. A.J.J.A. Scherpbier en prof. dr. J.C.M. Metz geven een terugblik op de geschiedenis van de AMEE. Prof. dr. L.N. Bouman en A.M.J.J. Verweij-van Vught geven een impressie van de bijeenkomst van de AMEE die in augustus 1996 heeft plaatsgevonden in Kopenhagen.

De NVMO bestaat een kwart eeuw; een periode waarin zich belangrijke ontwikkelingen hebben voltrokken. Han Moll is betrokken geweest bij de oprichting van de NVMO en heeft hierin lange tijd een actieve rol gespeeld. Prof. dr. L.N. Bouman en prof. dr. H.J.M. van

Rossum brengen de geschiedenis van 25 jaar NVMO in kaart en schetsen een toekomstvisie.

Tijdens de lustrumviering van de NVMO op 28 februari 1997 is de *eerste Han Moll-penning* uitgereikt aan prof. dr. W.H.F.W. Wijnen. Zijn ideeën over studentgericht onderwijs hebben op talrijke faculteiten en hogescholen navolging gevonden. Zelf heeft hij aan de wieg gestaan van de achtste medische faculteit te Maastricht. Tijdens de lustrumbijeenkomst heeft Wijnen uiteengezet op welke wijze een nieuwe faculteit ingericht zou moeten worden. Een bewerking van deze rede is in dit nummer opgenomen.

In dit nummer van het BMO geven de auteurs hun visie op een onderwerp. Dit hoeft niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie te zijn. De redactie hoopt dat deze bijdragen tot discussies leiden over het wat én hoe van het medisch onderwijs. Reacties zijn dan ook van harte welkom!

Namens de redactie,
Ineke Wolfhagen
Albert Scherpbier